

ledes at man vil kunne hjælpe sig med en mindre, men Randers Kommune har vist, at det var Alvor her paa denne Plads at tilvejebringe en Torveplads. Den har med Opoffrelse allerede nedrevet flere Bygninger, en Bygning til en Værdi af 9,000 Kr., og en anden Bygning har den tilkøbt sig for 7,000 Kr., og den har desuden ofret Penge til Planering og Vandafledning og deslige paa den Plads Nord for Helligaandshuset. Jeg skal i Forbindelse dermed bemærke, at der paa den ene Side af Helligaandshuset til den Side, som paa Tegningen er vist med ganske smaa Vinduer for oven, hvor Diakonisserne skulle have boet i Middelaalderen, kun er et Stræde paa 7 Alens Bredde. Nu vil jeg henstille, om det er tilfredsstillende for Randers Kommune at erholde en rundelig Bevilling til Restauration af Bygningen og saa denne Bygning afleveret i en smuk og jævnlig Tilstand, men beliggende paa en indsnævret Plads, hvor der til den ene Side kun er 7 Alen og til de andre Sider befinder sig gamle og daarlige Bygninger, og saa siger man til Kommunen: Vær saa god, her have I en smuk Bygning; men I raade selv over, om I ville have den i disse Omgivelser. Disse Omgivelser kunne jo være overordentlig tilfredsstillende for Turister, som kun sjælden komme for at se denne Bygning og ville studere dens Arkitektur; de ville maaske endog synes, at den ligger meget godt indsnævret af de gamle daarlige Omgivelser og tager sig bedre ud i de Omgivelser end paa en frit beliggende Plads; men med de Hensyn for Dje, jeg har berørt, vil Kommunen ikke føle sig tilfreds dermed; den vil have Lys og Luft, den vil have rummeligere Plads, ogsaa det Hensyn vil komme frem: Hvad skal Bygningen anvendes til? Den bevilligende Magt vil sige: Vær saa god, tag I nu Bygningen, den er indrettet som i Munketiden, forneden smaa Rum, foroven en større Sal, I skulle bevare det alt uforstyrret, I maa ikke flytte et eneste Skillerum, ikke pille ved Væggene eller Vægudmyntningen; for Resten kunne I paa en passende Maade bruge Bygningen, som I ville; men Randers Kommune, som har studeret den Side af Sagen, ved ikke, hvad de skulle anvende den til, de kunne ikke luge i den, det vilde skade Væggene, de kunne ikke bruge den til Bospising for Smaabørn, for Frijskolebørn, som Talen var om, dertil ere Rummene for snævre; de kunne heller ikke bruge den til Menighedshus, dertil er der heller ikke Plads, det kræver ogsaa større Lokaliteter, større Rum. Den Betragtning ligger derfor ikke

ffjern for mig, at Staten hellere maa beholde Bygningen, naar den dog restaurerer den. Folgen deraf vil efter min Mening blive, at Staten efterhaanden bliver interesseret i at skaffe større Plads udenom, og derved vil muligvis netop Trangen blive afhjulpen til større Frihed og større Forhold udenom Bygningen. Smidlertid har den ærede Minister jo nu stillet i Udfigt, at der skal forhandles med Byraadsudvalget, og jeg nærer da den Forventning, at disse Underhandlinger ville føre til et tilfredsstillende Resultat. Det er jo ogsaa saa, at, fordi Finansloven nu forlader Folketinget, ere ikke alle finansfelle Underhandlinger affaarne, saa der vil altsaa paa senere Stadier være Lejlighed til at komme ind paa selve denne Sag, og jeg nærer da den Forventning, at der enten ved Overtagelse af Bygningen ved Staten eller ved Bevillingen til Randers i andet godt Njemed — der er jo saa mange Omraader, hvorpaa man kan gavne en Kommune — maa blive aabnet Byraadet en Lejlighed til at give sit Tilslag til den Overenskomst, som her bydes det; thi som Sagen foreligger, er det Byraadet, der hovedsagelig har Sagen i sin Haand. Jeg takker derfor den højtærede Minister for den Smøbekommen, der er vist, og jeg tror, at der ad Forhandlingens Vej vil komme bedre Resultater end ad den Vej, som blev paavist af det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds (Scharling); thi han maa daarlig kende Syderne — ja jeg tror, at han endog overmaade daarlig kender Syderne, det har han ofte vist i denne Sal — naar han tror, at man ved at true et Byraad kommer synderlig vidt; jeg tror, at det er omtrent den mindst diplomatiske Vej, man kan vælge. Jeg tror, at det var langt bedre at gaa den Vej, som jeg har paapeget, at søge Forhandling med Byraadet. Det er jo Forhandlingernes Tidsalder, vi leve i, ikke Magtens eller Truslernes Tidsalder, og jeg vil derfor til Slutningen udtale Haabet om, at der maa blive ydet Randers Kommune den indirekte Hjælp, som hører med til, at den kan modtage denne Bevilling, og at der ikke, som det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds har gjort gældende, maa blive stillet Krav til Kommunen, som han betegnede som ubetingede Krav. Jeg vil netop gerne have betingede Krav, at man stillede visse Fordele i Udfigt for Kommunen, som maatte gøre det lettere at modtage den Bevilling, som jeg anerkender, her er tilbudt af Folketinget og af Regeringen i en god Forstaaelse af, hvad der skyldes Fortidens og Middelaalderens Bygningskunst.